

Vakdidactiek wetenschappen (H002175)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 6.0 **Studietijd 180 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (Jaar)	Nederlands	Gent	zelfstandig werk hoorcollege werkcollege
----------	------------	------	--

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Strubbe, Katrien	WE06	Verantwoordelijk lesgever
wyffels, Francis	TW06	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodssessie
Bachelor of Science in de biologie	6	A
Bachelor of Science in de geologie	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting biochemie en biotechnologie)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting biologie)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting chemie)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting fysica en sterrenkunde)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting geografie en geomatica)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting geologie)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting informatica)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)(afstudeerrichting wiskunde)	6	A
Educatieve Master of Science in de wetenschappen en technologie (verkort traject)	6	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Krachtige leeromgeving, didactiek voor wetenschapsonderwijs, onderzoekend leren, STEM, wetenschapscommunicatie, ethiek, 21ste eeuwse competenties

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot de realisering van de basiscompetenties voor leraren en de opleidingscompetenties van de educatieve masteropleiding UGent, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.ugent.be/educatievemaster. De vakdidactiek wetenschappen is een kennismaking met didactiek van wetenschapsonderwijs voor niet-wetenschappers. Het vak is opgebouwd uit modules die, alle samen, nagenoeg alle informatie aanbrenge om activerende en motiverende lessen te ontwerpen en organiseren, zij het op beginnersniveau.

Inhoud

Het vak is opgebouwd uit verschillende modules, volgende onderwerpen komen

aan bod:

- Doelstellingen van wetenschapsonderwijs en de taak van de leerkracht
- Wetenschappelijke geletterdheid vs. Wetenschappen voor wetenschapsrichtingen
- Ontwerpen van activerende en motiverende lessen in het vakdomein van de student
- 21ste eeuwse competenties
- Artificiële intelligentie
- STEM
- Design thinking
- Wetenschapscommunicatie
- Reflectie en zelfreflectie

De lessen zijn een combinatie van interactieve hoorcolleges, toepassen/inoefenen van de aangebrachte concepten via opdrachten en taken. Voor het uitvoeren van de opdrachten wordt gewerkt in (interdisciplinaire groepen) die van omvang verschillen afhankelijk van de opdracht.

Begincompetenties

Studenten worden omwille van de inhoudelijke afstemming tussen de oriëntatiestage en de clustervakdidactiek zeer sterk geadviseerd deze vakken gelijktijdig op te nemen. Indien de student er voor kiest om dit vak op te nemen zonder de bijhorende oriëntatiestage, dan wordt van deze student verwacht dat deze de in oriëntatiestage wetenschappen aangebrachte leerinhouden die essentieel zijn voor sommige opdrachten zelfstandig verwerkt. Er wordt van de studenten verwacht dat deze de nodige vaardigheden bezitten om zelfstandig te werken en samen te werken in een multidisciplinair team.

Eindcompetenties

- 1 Doelstellingen kiezen en formuleren. (De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen)
- 2 De leerinhouden/leerervaringen selecteren. (De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen)
- 3 De leerinhouden/ leerervaringen structureren en vertalen in leeractiviteiten. (De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen)
- 4 Aangepaste werkvormen en groeperingsvormen bepalen. (De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen)
- 5 Individueel en in team leermiddelen kiezen en aanpassen, inclusief ICT en multimedia. (De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen)
- 6 Een krachtige leeromgeving realiseren, met aandacht voor de heterogeniteit binnen de leergroep. (De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen)
- 7 Domeinspecifieke kennis en vaardigheden beheersen, verbreden en verdiepen. (De leraar als inhoudelijk expert)
- 8 De verworven domeinspecifieke kennis en vaardigheden aanwenden. (De leraar als inhoudelijk expert)
- 9 Op correcte wijze administratieve taken uitvoeren. (De leraar als organisator)
- 10 Vernieuwende elementen aanwenden en aanbrenge. (De leraar als innovator-onderzoeker)
- 11 Kennisnemen van toegankelijke resultaten van onderwijsonderzoek relevant voor de eigen praktijk. (De leraar als innovator-onderzoeker)
- 12 Op basis van feiten en reflectie een eigen mening vormen over wetenschappelijke concepten in de media (wetenschap vs. pseudowetenschap)

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswerk, Werkcollege, Excursie, Hoorcollege, Zelfstandig werk, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Er is een variatie van didactische werkvormen voorzien, waarbij de klemtoon ligt op actieve deelname van de studenten. De kennis en inzichten die aangebracht worden, worden getoetst en geoefend in individuele en interdisciplinaire groepsdrachten.

Voor STEM wordt een project uitgevoerd, waarbij in interdisciplinaire groepen een antwoord wordt gezocht op een wetenschappelijke vraag of een oplossing gezocht voor een wetenschappelijk/technologisch probleem. De studenten worden gecoacht bij de verschillende fasen van het project.

Voor alle lessen is de fysieke aanwezigheid van de studenten in de lessen verplicht. Indien hier problemen optreden, moet voor de eerste les contact opgenomen worden met het vakdidactisch team om de specifieke situatie te bespreken. Er zijn gedurende het academiejaar twee gewettigde afwezigheden toegelaten.

LIO-studenten volgen het vak samen met andere studenten en op dezelfde manier Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan wordt.

Studiemateriaal

Type: Slides

Naam: afhankelijk van module

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Ja

Type: Excursie

Naam: visit science museum

Richtprijs: € 20

Optioneel: nee

Type: Project

Naam: vakdidactiek wetenschappen

Richtprijs: € 20

Optioneel: ja

Bijkomende info: materiaal dat voor STEM project soms moet worden aangekocht, hangt af van keuze onderwerp door studenten

Referenties

Worden per module gecommuniceerd via de elektronische leeromgeving.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Er is mogelijkheid tot feedback tijdens de contactmomenten, Feedback op de projecten gebeurt tijdens de contactmomenten en via het elektronisch leerplatform.

Voor feedback op de STEM-projecten zijn interactieve ogenblikken in de planning opgenomen

Na afspraak bij leden van het vakdidactisch team.

De opdrachten worden gegeven en/of begeleid door verschillende leden van het team, afhankelijk van de inhoud van de module en/of het vakdomein van de student.

Evaluatiemomenten

niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Vaardigheidstest, Participatie, Peer en/of self assessment, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Permanente evaluatie op basis van opdrachten, medewerking en attitudes. Het STEM-project wordt geëvalueerd op basis van permanente evaluatie tijdens de uitvoering (door vakdidactisch team) en tijdens de laatste les via een interactieve postervoorstelling die geëvalueerd wordt door het vakdidactisch team,

medestudenten en leerkrachten uit het veld. Bij het project is ook peer evaluatie van toepassing.

Van de studenten wordt verwacht dat zij over voldoende vakinhoudelijke kennis beschikken. Dit zal permanent geëvalueerd worden tijdens de verschillende opdrachten en indien nodig wordt verwezen naar remediëringmogelijkheden. Frequentie: aanwezigheid bij de lessen en oefeningen is verplicht. Alle taken/opdrachten moeten worden uitgevoerd. Studenten die tijdens een les afwezig zijn voeren de opdracht die in deze les wordt gegeven uit en dienen deze in tegen de afgesproken deadline. Indien er problemen zijn om in sommige lessen aanwezig te zijn dient een dag voor de les begint contact opgenomen te worden met het vakdidactisch team om in overleg naar een oplossing te zoeken. Tweede examenkans: een tweede examenkans is mogelijk. Er moet wel rekening mee gehouden worden dat sommige oefeningen of practica niet gecompenseerd kunnen worden door een vervangopdracht. Feedback: op afspraak en tijdens de lessen
De student-leraren in een LIO-baan oefenen dezelfde opdrachten uit als de reguliere studenten

Eindscoreberekening

Wanneer men niet deelneemt aan één of meer onderdelen van de evaluatie kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore een cijfer van 8 of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (hoogstens 7/20).
De eindscore is een gewogen gemiddelde van de behaalde scores tijdens de permanente evaluatie.

Faciliteiten voor werkstudenten

Te bepalen in overleg met verantwoordelijk lesgever.
LIO's bespreken hun traject met de verantwoordelijk lesgever.

Addendum

Permanente evaluatie op basis van opdrachten, medewerking en attitudes. Het STEM-project wordt geëvalueerd op basis van permanente evaluatie tijdens de uitvoering (door vakdidactisch team) en tijdens de laatste les via een interactieve postervoorstelling die geëvalueerd wordt door het vakdidactisch team, medestudenten en leerkrachten uit het veld.

Van de studenten wordt verwacht dat zij over voldoende vakinhoudelijke kennis beschikken. Dit zal permanent geëvalueerd worden tijdens de verschillende opdrachten en indien nodig wordt verwezen naar remediëringmogelijkheden. Frequentie: aanwezigheid bij de lessen en oefeningen is in principe verplicht, sommige lessen gebeuren via afstandsonderwijs. Alle taken/opdrachten moeten worden uitgevoerd. Indien er problemen zijn om in sommige lessen aanwezig te zijn dient contact opgenomen te worden met het vakdidactisch team om in overleg naar een oplossing te zoeken.

Tweede examenkans: een tweede examenkans is mogelijk. Er moet wel rekening mee gehouden worden dat sommige oefeningen of practica niet gecompenseerd kunnen worden door een vervangopdracht.

Feedback: op afspraak.

Voor de student-leraren in een LIO-baan is permanente evaluatie voorzien via de alternatieve opdracht die zij uitwerken in het portfoliotraject.